

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' בראשית כ"ז תשרי תשפ"ד

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס' 718

פנינים יקרים

ויעש אלקים את הרקיע וכו' (א, יז) ומפני מה לא נאמר כי טוב ביום השני? פרש"י לפי שלא נגמר מלאכת המים עד יום השלישי, וצ"ע ומה בכך אם לא נגמרה מלאכת המים שנברא ביום השני, היה ראוי שיאמר כי טוב על גמר המלאכה ברקיע ובמלאכים? מכאן ראייה עצומה כי העולם השפל בזמן שישאל עושינו רצונו של מקום הוא העיקר המציאות שלא היה בזה שלמות עד שנגמרה מלאכת המים בשלישי. (שערי אהרן)

מזריע זרע (א, יא) הקשה הרמב"ן למה לא הזכיר הכתוב אילני סרק, ולמה לא צוה רק בעץ עושה פרי, ופירש שנתעוררו רבותינו בזה ואמרו שאף אילני סרק עשו פרי אלא שמקללת ארורה האדמה נעשו סרק. (טור)

למועדים ולשנים (א, יד) מלת שנה פירושו לפי ששבה השמש שנית אל הנקודה שהחלה ממנה. (רד"ק)
ואת הכוכבים (א, יז) איתא במדרש בשעה שנוף הקב"ה בלבנה נפלו ניצוצות ממנה על פני כל הרקיע וכבו המאורות, ונקראו כוכבים על שם שכבו מאור הלבנה. (רא"ש)

לממשלת היום (א, יט) שיש להם ממשלה בהשינויים אשר יולידו בה בהווה ובהפסד בכל השפלים כי בממשלתו ביום יצמיח ויוליד ויגדל בכל החמים והיבשים והירח בממשלתו יפרח במעיינות ובמים ובכל הלחים והקרים.

ישרצו המים (א, כ) הרמב"ם בהלכות מאכלות אסורות פ"ב כתב דשרץ השורץ על הארץ הוא שפרה ורבה מזכר ונקבה, והמינין שנבראין באשפות וגופי הנבלות כגון רמה תולעת וכיוצ"ב שאינן נבראין מזכר ונקבה הן הנקראין רומש על הארץ עכ"ד, הבה ההבדל המשמעותית בין שורץ נולד ומוליד לרמש החי מרמה ותולעה...

ויאמר אלקים ישרצו המים שרץ נפש חיה וכו', ויברא אלקים את התנינים הגדולים (א, כ-כא) מה שלא אמר כאן ויהי כן בעבור שלא עמד כן שאמרו חז"ל (כב, עד) שהרג בת זוגו של לויתן ומלחה לצדיקים לעתיד לבא. (טור)

נעשה אדם (א, כו) מלת אדם מתרגם בשני אנפין א. אדם ב. אנוש והכלל הוא היכן דמשמעותו אדם הראשון המקרא והתרגום שוין, והיכן דמשמעותו על כלל המין תרגומו אינש...

נעשה אדם וכו' (א, כו) קרא אותו אדם כי הוא לקוח מהאדמה רוחם וגופם ואין צריך ליחסם לאדמה אבל אדם שרוחו מן השמים קרא אותו אדם להבדילו מחיים העליונים שאין להם חלק כלל מהאדמה כלומר שגופו נוצר מן האדמה. (רד"ק)

בצלם אלקים (א, כז) חזקוני כתב בצלם אלקים בדמות מלאכים וכן פירש הפתשגן שהם קודש להרחיק את הגשמיות. (שערי אהרן)

ורדו בדגת הים (א, כח) מה שאמר ורדו קאי על הדורות מהמבול ואילך כי עד המבול לא אכלו בשר ולא היו צריכים לבהמה וחיה אלא למלאכה וכו' וכן הדגים לא היו צריכים אלא מהמבול ואילך. (רד"ק)

את כל אשר עשה (א, לא) אפילו יצר הרע, והנה טוב מאד שאלמלא יצר הרע לא ישא אדם אשה ולא יוליד בנים ונמצא שאין העולם מתקיים, וכן דרשו טוב מאד זה מידת יסורין, וכי מידת יסורין טוב מאד? אתמהא, אלא שעל ידי היסורין הבריות באים לחיי העולם הבא. (חזקוני וכו')

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ליסוד האומה והאמונה. כך ניתנת לכל בת ובר ישראל בכל מקום שהוא התפקיד ללכת בעקבות. וכל ידי כך תתפשט דרך האמונה הפשוטה אצל כל עם ישראל ויחד לו הצרות ותתרבה הדעת בצמיחת הגאולה הכללית.

ועתה אל תיראי, תחגרי אומץ להמשיך בתפקידך הנכבד ותמצאי מנוחה בבהירות הדעת על חובתו של האדם בעולמו להכיר את בוראנו דרך בשרנו וטבענו ואין מאשימים את זולתנו ובעצם כח עמידתנו בכל נסיון ונסיון, אחזה אלוהי, ששולח לנו את הסיבות האמיתיות ואת המניעות ברגע הנצרך ואלו הן דרכי האמונה הפשוטה אשר מי שזוכה לקנותם כל הון דעלמא לא ישוו בהם.

ומקרב לב ונפש אני מברך אתכם שהשי"ת ישלח רפואה שלמה לבתכם בכל איבריה וגידיה ותגדלו אותה לתורה לחופה ולמעשים טובים ורוב נחת וכל טוב.

מתוך תקוה לשמוע ממכם תמיד בשורות טובות.

ברגשי כבוד רב...

בכל הברכות והיעודים הטובים. אכ"ר.

ולהוי ידוע לכם כי אתם כולכם חקוקים על לוח לבי להזכירכם יחד בתפילת הרבים לכל מיני ישועות והשי"ת יזכנו את הדעת האמתית של אור האמונה הפשוטה, להכיר את מי שאמר והיה העולם דרך בשרנו, אשר מה יתרון לו מבשר הבהמה, כי אם בבחירתנו שחנן אותנו שהיא החכמה האלוקית ואם נחיה תדיר בהכרה זאת, שזהו תכלית האדם נזכה לדבקות הבורא ואל יחסר לנו שום דעת כי אם ללכת מחיל אל חיל ללא ליאות

ב"ה, ירושלים ת"ו, טז' סיון תשל"ט.

לכבוד..... תחיה ברוקלין נ"י.

שלום רב,

זה זמן כבר שקבלתי מכתבך ההומה על דבר מצב הבריאות של ילדתך תחי' ומפאת חולשת הבריאות לא יכולתי להשיב לך אמרים. ואביע תקותי הנאמנה, שבעז"ה הוטב מצבה בהרבה ותרשו ממנה רוב נחת, אכ"ר.

ומרחוק, אני רואה ומרגיש את הנסיונות הקשים שאת עוברת בצער גידול בנים, אבל בטוח אני כי יש שכר לפעולתך והשי"ת רואה בעניים וישראלים לך חפצך ותרואי רוב נחת מכל יו"ח וגם ימלא כל משאלות לבך להיוושע בעוד בנים ובנות בריאים בנפשם ובגופם, וגם בכל הנסיונות את יכולה לראות איך שהקב"ה נותן את הכוחות ואת הלבושים איך לשאת אותם. כי מתוך הכאבים החזקים הקב"ה קורא לו לאדם להתקרב אליו ולדבקה בו על ידי הכנעתו לפניו בקבלת היסורין באהבה ובשמחה כמו שהאמהות בנו את האומה הישראלית וסבלו בשקט והעתירו להשי"ת ושמע ה' להם והיו

ב"ה, ירושלים, טז' סיון תשל"ט.

ישאו הרי ציון וירושלים שלומים מרובים למע"כ ידידי הנאמן הרה"ח המפואר אוצר כלי חמדה כש"ת מוהר"ר ... לונדון.

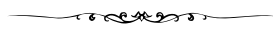
אחרי מבוא דרך הברכה והשלום בכל הדרת הכבוד ובידידות.

הנה כבר עבר זמן כבר מאז קבלתי אגרתך הנלבבה בצירוף הברכות המאליפות ונתאחרתי עם המענה עד כה מחמת חולשת הבריאות ה' יחזקני וירפאני. והמברך יתברך אף הוא עם כל אשר לו

בהתחדשות האמונה עלינו ע"י מאבקנו עם טבענו הרע ולשמש בו את בוראנו.

קראתי בתשומת לב יתרה אודות .. אשר זה כבר כמה שנים שעדיין לא נפקד בזש"ק. ואבקשך למסור לו שיחגור עוז להיות שרוי בשמחה, ולא ידאג כלום ולא יתייאש מן התפילה ומן התחנונים. כי לפעמים מביאים על האדם כאבים כדי שיתקרב על ידיהם אל הבורא

ובשכר האמונה שיקנה קנין בגפש יוריד השפעות טובות לפרט ולכלל, והעיקר שלא יתן לעצבות ולדאגה מקום לשלוט עליו, אלא יעסוק בשמחה של מצוה, והשי"ת יהיה בעזרו וימלא כל משאלות לבבו לטובה אמן כן יהי רצון. ואסיים מתוך תקוה נאמנה לשמוע ממכם תמיד בשורות טובות. ברגשי כבוד רב.

ב"ה, ירושלים ת"ו, טז' סיון תשל"ט.

ישאו הרי ציון וירושלים שלומים מרובים למעכ"ת ידידי הנאמן אוצר כלי חמדה הרה"ח המפואר אוהב חסד מוהר"ר ... ומשפחתו הכבודה שיחיו. ברוקלין נ"י.

אחרי מבוא דרך הברכה והשלום בידידות נאמנה וכל הדרת הכבוד.

הנה מזה כמה קבלתי את אגרותיו הנאמנות שופעות ידידות חמה, ומחמת חולשת הבריאות נבצר ממני להשיב לכב' אמרים עד כה. ובטח יסלח לי על זאת.

והשי"ת ימלא כל משאלות לבבו לטובה, ויחד עם תפילת הרבים אני מזכיר את כולכם לטובה והשי"ת ישמע בקול תפילותנו למהר גאולתנו על דבר כבוד שמו.

ואני מודה לו על העשיה הנאמנה של משפחתו אשר עבדו ללא ליאות למען הצלחת המסיבה עבור צרכי מפעלות החסד של יד עזרה. יברך ה' חילכם עם כל אשר לכם, ותזכו למצוות.

וכמו שבכל לימוד התורה או תפילה או צריכים לבקש את נותן התורה, את המזכה אותנו להיות לפניו כלי לקבל שפע קודש של חכמת התורה, וזה עיקר הציווי של לימוד התורה, "והגית בו יומם ולילה" (יהושע א, ח),

להגות בו יתברך לדעת "כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" (דברים ח, יח), כי אנחנו רק בשר ודם, ואין בשרנו שונה מן הבהמה, בזאת החכמה האלוקית שעל ידה אנו חושבים מדברים לומדים ומתפללים, ואין שום בר דעת שיכול לאמר, כי בשר גרידא מסוגל לפעול פעולות אלו. והחכמה היא האלוקות. גם בכל עשיה לרבות העשיה של מצוה, אין לנו שום חלק בכך, זולת הרחמים והסיבות שהשי"ת שולח לו לאדם כדי לזכות אותו, כמאמר "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר" (ישעיהו מב, כא).

כשאדם מתחיל לחיות בהכרה זו, הרי הוא הולך מחיל אל חיל ותתחיל כל יום מחדש בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג), כי הוא רואה כל יום את הסיבות והמניעות שהשי"ת שולח לו שיכיר את הסכנה הגדולה אשר הוא שרוי בה, וצועק אל ה' מקירות לבו ונפשו, ואז הקב"ה עונה לו ומרחמהו ועושה לו כל צרכו.

אני מאחל לכם ולכל אשר לכם בריאות טובה ורוב נחת ואושר וכל טוב, השי"ת ישמע בקול תפילתכם ויזמין לכם את הזיווג ההגון עבור בנכם היקר נ"י ותרונם נחת ממנו ומכל יו"ח, אכי"ר. ברגשי כבוד רב, בידידות רבה.

המשך פנינים יקרים

יום הששי (א, לא) פרש"י הוסיף ה' בששי בגמר מעשה בראשית לומר שהתנה עמדם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה, וזה שיסד הפייטן בתפלת ר"ה ובריות בראשית חדרו ממך, אולי ח"ו לא יקבלו ישראל את התורה. (שערי אהרן)

ויכלו השמים והארץ וכו' (ב, א) ת"א אשתכללו, פירושו עשיית פעולה לקיום וחזוק, בשעה שמחזיק הבנין בסופו הדרך גם ליפות אותו, וזהו מש"כ בבראשית רבה ויכלו, נשתכללה ביופי שבגן עדן. (ע"פ מגן אברהם סימן שט) **ויכלו** השמים והארץ וכל צבאם (ב, א) צבאם שם מושאל מן צבא, ומעם הדבר לפי שכל הנמצאים בהיותם משועבדים לחפצו יתעלה ולרצונו הם צבאותיו כצבאות המלך המוכנים המשועבדים לרצונו ולחפצו. (ראב"ם)

צבאם (ב, א) כלול בצבא הארץ אדם בהמה חיה רמש צמחים צבא השמים שהם המאורות הגדולים וכו' וכו'. (טור, רמב"ן)

ויכל אלקים ביום השביעי (ב, ב) הנראה מהכתוב לכאורה שח"ו נעשית מלאכה בקצה מהיום השביעי, דהרי משמע ויכל אלקים ביום השביעי, לכן פרש"י דיש הבדל בין הקב"ה ובין בשר ודם, דבשר ודם שאינו יודע עתיו ורגעיו צריך להוסיף מהחול אל הקדש, אבל הקב"ה שיודע עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה, ונראה כאלו כלה בו ביום, ויהיה פירוש הכתוב ויכל אלקים ביום השביעי לפי הנראה לא לפי האמת, מקושיא זאת נשמרו חכמי ישראל מעתיקי התורה לתלמי מלך מצרים ובעזר אלקי הסכימה דעתם כלם לכתוב, ויכלא אלקים ביום הששי, לפי שהגוים לא יקשיבו למדרשי חז"ל ולא יאמינו בהם. (זכרון)

ויקדש אותו (ב, ג) פרש"י קדשו במן שלא ירד כלל בשבת דמלת קדושה פירושו מובדל מעסקי עולם הזה ומיוחד לעבודת השם, השבת מובדל משאר ימים שלא ירד בו מן והכוונה שלא יעשו בו מלאכה והוא מיוחד לעבוד בו עבודת השם ומטעם זה נקראים ישראל הנבדלים מן העמים קדושים! (מתוך הראב"ם)

ארץ ושמים (ב, ד) יש אומרים כי שורש ארץ רץ והאלף נוספת ולפי שהגלגל רץ עליה וסובב אותה תמיד נקראת כן, והוא יותר כולל ממלת תבל כי תבל כולל כל הארצות הישוב והארץ כולל המדבר והישוב. (רד"ק)

וישע ה' אל הבל ואל מנחתו - ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו (ד, ד-ה) נראה לפרש את חרונו של קין ואת נפילת פניו כי יותר יצטער אדם על מה שיש לוולתו ממה שיצטער על מה שחסר לו... שכן קין על מה שלא שעה ה' אל מנחתו רק נפלו פניו ואילו על מה שלהבל שעה נתגברה מדת הקנאה וחרה אפו, וד"ל. (עקבי אהרן)

ולשת גם הוא ילד בן (ד, כ"ו) למה שינה הכתוב הלשון כמו בלידת נח משאר תולדות שכתב יולד בן לשון בנין ולא כתב ויולד את נח והנה כמו שפרש"י שהבנין הוא מפני שממנו נבנה העולם. כן בשת אמרו חז"ל שממנו הושתת העולם משום שממנו הוחל לקרא בשם ה' וביאר אבן עזרא שבימיו התחילו להתפלל הרי ממנו נבנה העולם ברוחניות, [ועיין ספורנו].

ונח מצא חן בעיני ה' (ו, ה) זה הכלל כי מכל דבר שהצדיק רואה הוא מסיק ממנו מסקנה לעבודת השם. ואם הוא רואה אדם המתאווה ח"ו לדבר עבירה מסיק הצדיק מזה התאוה לעבודת השם באמרו בלבו ומה זה מתאוה לדבר עבירה שהיא כלה ונפסד בזמן מועט מכ"ש שראוי להתאוות לעבודת השי"ת שהיא קיימת לעולם. וזהו הקשר בין ויראו בני אלקים את בנות האדם כי טובות הנה אל מה שכתוב אח"כ ונח מצא חן בעיני ה' וכו'. (לקוטי רבי משה יעקב)

ינו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
פקס: 02 - 5325477 02 - 5829688
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

